

U Z A S A D N I E N I E

Projekt rozporządzenia wprowadza zmiany do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 oraz z 2022 r. poz. 1071).

Zmiany proponowane w przedmiotowym projekcie mają na celu redukcję obciążeń i usprawnienie procesu inwestycyjnego. Zmiany proponowane w przedmiotowym projekcie związane są m.in. z potrzebą odchodzenia od konwencjonalnych źródeł energii i zastępowania ich źródłami odnawialnymi. Konieczne jest m.in. zredukowanie obciążeń prawno-administracyjnych związanych z procesem inwestycyjnym, czemu mają służyć zmiany w przedmiotowym rozporządzeniu odnoszące się do zabudowy systemami fotowoltaicznymi. Ponadto proponowane zmiany odnoszą się do progów kwalifikacji w odniesieniu do parkingów i garaży. Proponuje się zwiększenie progów dla inwestycji polegających na budowie garaży lub parkingów zarówno na obszarach cennych przyrodniczo, jak i na pozostałych terenach.

Pierwsza ze zmian dotyczy inwestycji związanych z zabudową systemami fotowoltaicznymi. Promocja powstawania instalacji odnawialnych źródeł energii staje się zagadnieniem istotnym tak w kontekście komunikatu Komisji Europejskiej pn. REpowerEU¹, jak i wniosku dotyczącego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków oraz dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej², które wskazują na konieczność uznania inwestycji w odnawialne źródła energii jako inwestycji nadrzędnego celu publicznego.

Wymieniony wniosek obejmuje również rozwiązania polegające na tym, aby Państwa Członkowskie zapewniły, by planowanie, budowa i eksploatacja obiektów do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, a także ich przyłączenie do sieci elektroenergetycznej oraz powiązanej sieci i aktywów służących do magazynowania, objęte były najkorzystniejszą

¹ https://ec.europa.eu/info/publications/key-documents-repowerEU_pl

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2022:222:FIN>

procedurą planowania i przyznawania pozwoleń, a także były uznawane nie tylko za cel publiczny lecz także postrzegane jako istotny interes bezpieczeństwa państwa. Proponowane zmiany rozporządzenia dotyczące odnawialnych źródeł energii są zgodne z powyższymi dokumentami organów unijnych i ułatwią realizację tego rodzaju inwestycji.

Mając na względzie cel Dyrektywy 2011/92/UE, który przede wszystkim zakłada objęcie nadzorem prawnym ściśle skonkretyzowanych, pod względem stopnia negatywnego wpływu na środowisko, przedsięwzięć z różnych sektorów gospodarki, brak jest uzasadnienia do prowadzenia ww. oceny względem działań, których wpływ nie jest znaczący lub nie występuje wcale ze względu na cechy tych przedsięwzięć lub ich lokalizację. Powyższe znajduje potwierdzenie w praktyce organów ochrony środowiska, bowiem prowadzone dotychczas postępowania administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dowodzą, że w przypadku wskazanych w projekcie rozporządzenia inwestycji OZE oraz garaży i parkingów (druga z proponowanych zmian w rozporządzeniu) znacząco negatywny wpływ na środowisko nie występuje.

Intencją projektodawcy jest redukcja obciążeń, które nie znajdują uzasadnienia w kontekście celów stawianych w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku przedsięwzięć o znikomym, jak wskazuje praktyka, wpływie na środowisko, utrudnia proces inwestycyjny, wydłużając przez to czas uzyskiwania niezbędnych pozwoleń. Na długotrwałość postępowania mają również wpływ szerokie uprawnienia uczestników postępowania (społeczeństwa, stron i podmiotów działających na prawach stron, np. organizacji ekologicznych). Także z punktu widzenia organów ochrony środowiska, nadmiernie obciążonych postępowaniami dla inwestycji należących do różnorodnych branż gospodarki narodowej, konieczna jest redukcja nieuzasadnionych obciążeń w celu skupienia się nad kontrolą i nadzorem procesu inwestycyjnego przedsięwzięć, które faktycznie mogą znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.

Odnosząc się bowiem do drugiej zmiany, którą przewiduje rozporządzenie, tj. dotyczącej parkingów i garaży, należy zauważyć, że te inwestycje, należące do grupy przedsięwzięć określanej w Dyrektywie 2011/92/UE jako przedsięwzięcia inwestycyjne na obszarach miejskich, mają obecnie najniższe progi spośród wszystkich rodzajów zabudowy. Z uwagi na powyższe garaże i parkingi mogą wymagać decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pomimo iż takiej decyzji nie wymaga przedsięwzięcie polegające na wprowadzeniu zabudowy.

Wyjaśnić należy, iż w wielu sytuacjach realizacja różnego rodzaju zabudów, w tym np. osiedli mieszkaniowych, zostaje objęta obowiązkiem uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wyłącznie z uwagi na spełnienie progów kwalifikacyjnych określonych dla garaży i parkingów, a nie progów dedykowanych danym rodzajowi zabudowy. Tymczasem, jak wskazuje praktyka, parkingi o niewielkiej powierzchni nie mają znaczącego oddziaływania na środowisko. Stąd też, aby zharmonizować i ujednolicić podejście zaproponowano podwyższenie progów do poziomu, który jest przewidziany dla zabudowy magazynowej. Należy zwrócić uwagę, że pozostawianie progów na obecnym poziomie nie ma uzasadnienia merytorycznego, gdyż wpływ na środowisko realizacji garaży czy parkingu nie jest większy niż zabudowy magazynowej czy zakładu przemysłowego. W tym miejscu należy zauważyć także, iż takie same lub porównywalne progi znalazły się w prawodawstwie takich państw jak: Niemcy, Włochy, Czechy czy Słowacja.

W § 2 projektu przewidziano przepis przejściowy, który reguluje kwestię przedsięwzięć, w przypadku których przed dniem wejścia w życie rozporządzenia wszczęto i nie zakończono przynajmniej jednego z postępowań w sprawie decyzji, zgłoszeń lub uchwał, o których mowa w art. 71 ust. 1 oraz art. 72 ust. 1-1b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113). W stosunku do tego rodzaju postępowań zastosowanie znajdą przepisy w dotychczasowym brzmieniu. Są one konieczne do prowadzenia sprawnej procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach związanych z procesem inwestycyjnym w postępowaniach wszczętych i niezakończonych. Jednocześnie takie rozwiązanie pozwoli na dokończenie prowadzonych postępowań według dotychczasowych zasad, znanych na etapie planowania inwestycji.

Ze względu na konieczność wprowadzenia procedowanych przepisów, proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz Dz. U. z 2004 r. poz. 597), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

Projekt aktu nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców, podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Projekt rozporządzenia dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej i wpływa w następujący sposób: przedsiębiorcy zostaną w niektórych przypadkach zwolnieni z obowiązku przeprowadzenia postępowania administracyjnego, które w pewnym przypadku może generować koszty.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej, w tym z Dyrektywą 2011/92/UE.

Projekt rozporządzenia będzie podlegał rozpatrzeniu w trybie odrębnym zgodnie z uchwałą nr 190 Rady Ministrów – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348) tj. rozpatrzeniu tego projektu bezpośrednio przez Radę Ministrów, z pominięciem uzgodnień, opiniowania (z wyłączeniem KWRiST), konsultacji publicznych, rozpatrzenia przez właściwy komitet, rozpatrzenia przez komisję prawniczą i Komitet Stały Rady Ministrów.